

A harc és a győzelem útján

Irtai: Lazar Zajarnij,
AZ ODESSZAI VÁROSI
TANÁCS VB ELNÖKE

A szovjet nép, a szocialista tábor dolgozói, az egész haladó emberiség készült arra, hogy ünnepélyesen emlékezzék meg az emberi társadalom fejlődésének történelmében új szakaszt nyitó Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulójáról.

A szovjet állam fennállásának ötven éve alatt hatalmas változások mentek végbe. Ez az ötven esztendő a harc, a felfedezések, a kutatások, a beteljesedések nagy-szerű és nehéz útja volt. Ezt az utat tette meg Odescza is. Méltán vagyunk büszkéek arra, hogy a Nagy Októberi krónikájában, hazánk történelmében jelentős helyet foglalnak el forradalmi, harci és munka dicsőséget kivívott dolgozóink tettei.

Odescza nevét aranybetűkkel nyomtatták a munkás-osztály forradalmi harcának történetébe. Ebben a városban hozták létre 1875-ben az első oroszországi munkásszervezetet, a Délorosz Munkásszövetséget. Más marxista szervezetek odesczai megalakulása és fejlődése is szorosan összefügg az oroszországi forradalmi mozgalommal, Lenin tevékenységével. Nagy figyelemmel kísérte Lenin az odesczai munkásmozgalmat. Az ő utasítására jöttek ide különböző időszakokban azok a tapasztalt bolsevikok, akik Odescza dolgozóit között nagy propagandatevékenységet fejtek ki, aktív politikai harcra ösztönözve őket.

A múlt század végén, századunk elején Odescza hatalmas ipari és kikötővárossá fejlődött. És lehetővé tette a munkásosztály gyors növekedését, amely mindig szolidaritását nyilvánította Oroszország dolgozóival, élénken reagálva az országban és külföldön végbement eseményekre.

Az odesczai munkások jogaikért küzdve, saját és külföldi elnyomóik ellen harcra indulva, gyűléseket, sztrájkokat, tüntetéseket szerveztek. Bátor harcot folytattak a cári önkényuralom ellen. A sztrájkharok tetőpontján, 1905 júniusában az odesczai kikötőben vetett horgonyt a felkelő Patyomkin páncélos. Az odesczai proletariátus nagy lelkesedéssel köszöntötte a forradalmi tengerészeket, erkölcsileg támogatta őket, élelmiszert és üzemanyagot biztosított számukra.

TÖRTÉNELMI LAPOK

A cári Oroszországban az önkényuralom leverése után mindenütt, így Odesczában is, fellendült a szovjetek halmáért folytatott harc. A szovjet hatalom létrehozásához Odesczában a dolgozók hatalmas erőfeszítéseire, hosszú küzdelmére volt szükség, de ez végül is a néptömegek győzelmével ért véget.

1918. január 18-án Odescza fölött a szovjetek vörös zászlaja lengett.

Az Egyesült Államok és az Antant imperialistái nem békéltek meg azzal, hogy Oroszországban győzött a munkások és parasztok hatalma. Több éven keresztül kellett elkeseredett küzdelmet folytatnunk az osztrák—német megszállókkal, az angol, az amerikai, japán, francia és más intervenciókkal. E nehéz években Oroszország dolgozóinak jelentős támogatást nyújtott a nemzetközi proletariátus. Odescza lakossága nagyra értékelte azt a munkát, melyet a Külföldi Bizottság (Inoszttransznaja kollegia) végzett az intervenciók seregei között. A város lakói hála-lásan emlékeznek az internacionalista hősekre: Jeanne Labourbe, Jaques Sadoul, Alter Zalik, Helena Trszeljakova, Sztójko Ratkov nevére, akik bátran küzdöttek a munkás-osztály ügyéért. Neveiket örökre bejegyeztük városunk krónikájába.

A polgárháború győzelmes befejezése, az intervenciók és fehérgárdisták szétverése után a szovjet nép és a mi városunk is, a lenini párt irányításával, a békés szocialista építés útjára lépett.

A szocializmusért vívott harc döntő szakaszaiban Odescza dolgozói is küzdöttek. A háború előtti öt éves tervek idején több mint 30 hatalmas üzem építettek. Ezek között említjük a hűtőgépgyárat, a traktoralkatrész gyárat, az emelődaru-, filmgép-, konzerv-, ruhagyárakat, az acélhengerművet, a vegyi, élelmiszeri könnyű és faipari üzemeket. Korszerű technikával felszerelt üzemekké építették át a rekonstruálásra szoruló régi ipari létesítményeket, melyeknek többsége a múltban külföldi tőkések tulajdona volt.

A szocializmus építésére, a szovjet emberek önfeláldozó munkájára törő hitleri Németország megszakította a Szovjetunió békés életének időszakát. A német fasiszta megszállók a Szovjetunió leigázására irányuló terveikben nagy szerepet szántak Odesczának: 18 válogatott hadosztályt vetettek itt harcra.

Odescza hősi védelme 73 napon át folytatódott. Amikor az ellenség megszállta a várost, az illegális kerületi pártbizottságok által irányított odesczai partizánok bátor hadműveleteket végeztek a megszállók ellen, kikisítva az emberanyagot és műszaki felszerelést szállító vasúti szerelvényeket; raktárakat, hidakat robbantva fel, és sem éjjel, sem nappal nem hagyva nyugodni az ellenséget. A népi bosszúállók nagyszerű tetteikkel kovácsolták a győzelmet, hozták közelebbre szülővárosuk felszabadulásának napját, amely 1944. április 10-én következett be.

AZ ÉPÍTŐ HŐS VÁROS

meg. Magát Odesczát a Hős Város névvel, Arany Csillag érdemrenddel és Lenin-renddel tüntették ki. A Sevcsenko-kultúrparkban gránit emlékmű áll. Itt az Ismeretlen Matróz sírján, a város védőinek hőstetteire emlékeztetve örökkévesz.

Az őszi népi ünnepek napjait a hős városokban, közöttük Odesczában is tűzérségi sortűzzel teszik emlékeztetéssé.

A háború után Odescza dolgozói rövid idő alatt begyógyították a háborús sebeket, felépítették a hamuból és a romokból a város üzemait, házait, s megváltoztatták a város arculatát.

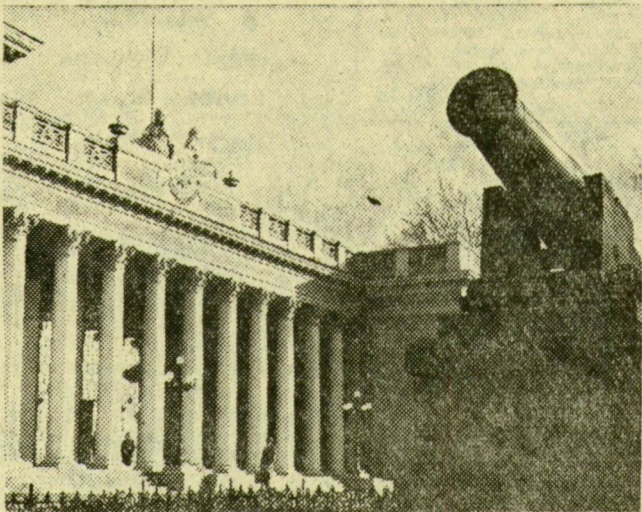
Odescza iparának termelési volumene a szovjet hatalom 50. évfordulója időszakában az 1913. évinek több mint 42-szeresére nőtt.

Az a város, amely a forradalom előtt külföldről importálta a nyersanyagot, más anyagokat, sőt még a termelési eszközöket is, ma a világ 72 országába exportálja termékeit, köztük olyan műszakilag fejlett országokba is, mint Anglia, Franciaország, Olaszország, Nyugat-Németország, Japán.

Az odesczai gyárak és üzemek termékei messze földön híresek. Odesczai márkát viselnek a mezőgazdasági gépek és harántfűrók, önjáró emelődaruk és nagy kapacitású prések, nyomdaipari gépek, mérlegek, filmvetítők és hűtőipari berendezések.

Az odesczaiakat büszkeség tölti el, hogy az üzemekben készült termékek az embereknek örömet, boldogságot és jólétet jelentenek, melyért 50 évvel ezelőtt harcoltak és győzedelmeskedtek.

A Nagy Októberi 50. évfordulója tiszteletére rendezett szocialista munkaverseny folyamán a Hős Város dolgozói újabb sikereket értek el az ipar, kereskedelem, a főbb

E. Szveta felvétele

Az odesczai városi tanács épülete

építkezések területén, több gépet és munkapadot, műtrágyát, bútort és szövetet, cipőt és ruhát, csokoládét és konzervet, cukrot és sok-sok más adva a szovjet embereknek.

Nem vagyunk mégsem elégedettek az elért eredményekkel. Jól tudjuk, hogy a lakosság munka- és életkörülményeinek javításával összefüggő számos probléma vár még megoldásra. Az odesczai városi tanács végrehajtó bizottsága most ezeknek a feladatoknak teljesítésére összpontosítja teljes figyelmét.

Odesczát Szovjet Ukrajna tengeri kapujának nevezik. Se éjjel, se nappal egy percre sem hal el a kikötő élete.

Az odesczai kikötő bonyolítja le a szovjet külkereskedelmi szállítást több mint felét. Innen a világ 60 országának kikötőibe, mintegy 200 kikötőbe futnak be a Fekete-tengeri hajózási társaság hajói. Az odesczai kikötő mölő előtt a világ számos országának hajói horgonyoznak.

Az odesczai kikötőn áthaladó szállítmányok mennyiségének gyors növekedése új kereskedelmi kikötő létesítését tette szükségessé. A várostól 30 kilométernyire, a Szaraz öbölben létrehozott iljicsovszki kikötő 1961-től vált önálló, elsőosztályú kikötővé. Építését tovább folytatják, forgalma máris magasan meghaladja az odesczai kikötőt.

KULTURÁLIS, TUDOMÁNYOS KÖZPONT

minősítésű szakembereket képeznek sok külföldi ország számára. Világszerte ismert a Filatov akadémikus nevét viselő szemészeti intézet. Harminc esztendeje működik: csodátevő kezű orvosairól minden kontinensen hallottak már. Különböző országokból jönnek ide gyógyulást váró betegek, akiknek a szovjet orvosok segítenek látásuk visszaszerzésében, és abban, hogy visszatérjenek a teljes értékű életbe.

Messze a Szovjetunió határain túl is ismertek Odescza olyan oktatási és kutató intézetei mint az Össz-szövetségi Szeklekiós és Genetikai Intézet, a Tatrov szőlészeti és borászati intézet, a Mecsnyikov egyetem.

Büszkéik vagyunk a Nyezsdanova nevét viselő állami konzervatóriumra, melynek falai közül ismert zenészek és énekesek egész sora került ki.

A szovjet hatalom évei alatt felvirágozott a szocialista ukrán népi művészet. Hat állandó színházunk van, közöttük az ismert Opera és balett színház, melynek restaurálása ezekben a napokban fejeződik be. Színházaink a szovjet és külföldi szerzők legjobb műveit játsszák. Az odesczai Filharmonia jelentős munkát végez a dolgozóknak a szovjet és külföldi zenekultúra legjobb vívmányainak megismertetéséért

MÉG SZEBB HOLNAPOK

Napjaink Odesczája, melynek több mint 750 ezer lakója van, gyönyörű város. De bármilyen gyönyörű is ma, jövője, holnapja még szebb. Mintegy két évtized alatt kétszeresére nőtt. Csak az utóbbi években a város délnyugati kerületében hatalmas lakónegyedet képeztünk ki, jól berendezett lakásokkal, üzletekkel, parkokkal, óvodákkal, játszótérrel.

Már most megkezdődött a város több kerületében 11—14 emeletes házak építése. Építésük megkönnyítése érdekében nagy kapacitású ipari bázist létesítettünk. Sok kommunális szolgáltatás, melyek nélkül a lakosság élete elképzelhetetlen, csak az Októberi Forradalom után jelent meg. Ma 75 ezer odesczai lakás kap olcsó és kényelmes fűtőanyagot — földgázt. Az utóbbi időben jelentősen kiterjedt, új modern gépeket kapott a város villamos és trolibusz közlekedése.

A felismerhetetlenségig megváltozott a szovjet hatalom évei alatt a város zöld övezeteinek rendszere: több mint 15-szörösére növekedett. Meg sem lehet számlálni, hány új fásor, park, kert létesült a poros szemétteltelepek, elhagyott telkek helyén, hány értékes fa- és bokorfajta ültetett. Odescza zöld övezetének igazi gyöngyszemévé vált a város lakói által az Arkadia negyedben ültetett Lenin fűvészpark.

Odescza ösz-szövetségi jellegű üdülőváros. Számtalan sanatóriumában és a város festői szépségű részein elhelyezett üdülőiben évente több százezer szovjet és külföldi alampolgár üdül.

A BARÁTSÁG ÚTJAIN

lyekkel nemcsak tengeri utak, hanem a barátság szálai fűznek össze bennünket. Tartós baráti kapcsolatokat létesítettünk Szegeddel és Várna, Szplít, Tripoli, Alexandria, Liverpool, Oulu, Jokohama, Marseille, Genua városokkal. Folyamatosan cserélünk velük küldötségeket, városgazdálkodási szakembereket, kölcsönösen felkeresik egymást sportegyesületeink csapatai, művészkollektíváink; tudományos munkákat, kiállítási anyagokat, irodalmi műveket, filmeket küldünk egymásnak. Sok intézmény, ipari vállalat, tanintézmény tart fenn a testvérvárosokban gyümölcsöző kapcsolatot, folytat tapasztalatcserét.

Odescza dolgozói jól tudják, hogy a szovjet hatalom alatt elért sikerei a kommunista párt irányításának, a népek barátságára lenini politikája helyes megvalósításának következménye.

A proletár internacionalizmus szellemétől áthatott odesczai dolgozók a jövőben is erősen fogják baráti kapcsolatokat testvérvárosaikkal, tevékenyen harcolnak a béke fenntartásáért, ami a Föld jóakarató embereinek érdeke és kívánsága.

Megkezdődött a szegedi egyetemek tudományos ülásszaka

Tegnap délelőtt a központi egyetemi épület aulájában dr. Szalay László egyetemi tanár, a József Attila Tudományegyetem rektorhelyettese megnyitójával megkezdődött a Szegedi Orvostudományi Egyetemnek és a József Attila Tudományegyetemnek a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulója tiszteletére rendezett együttes, tudományos ülásszaka.

Az ünnepélyes megnyitón jelen volt Perjési László, az MSZMP Csongrád megyei végrehajtó bizottságának tagja, a Szeged városi pártbizottság első titkára, dr. Biczó György, a Szeged m. j. városi tanács vb elnöke, dr. Szalontai József, a megyei pártbizottság osztályvezetője, Hantos Mihály, a Csongrád megyei tanács vb elnökhelyettese, Katona Sándor, a Hazafias Népfront Csongrád megyei bizottságának titkára, országgyűlési képviselő, Hofgesang Péter, a Hazafias Népfront Szeged városi bizottságának titkára, valamint a két egyetem professzori, oktatói kara, több hallgatója. Az elnökségben dr. Tóth Károly egyetemi tanár, az orvostudományi egyetem rektora és dr. Márta Ferenc egyetemi tanár, a József Attila Tudományegyetem rektora társaságában helyet foglalt A. I. Fedoszejev

professzor, az Odesczai Mecsnyikov Állami Egyetem rektorhelyettese is. Ünnepi beszédet dr. Szalontai Ferenc egyetemi tanár, az általános orvostudományi kar dékánja mondott, méltatva az Októberi Forradalom jelentőségét a tudományos életben. Ezt követően A. I. Fedoszejev köszöntötte a nemzetközi tudományos ülést, s átadta dr. Márta Ferencnek a testvéregyetem ajándékát, az odesczai egyetem 100 éves fennállása, valamint a forradalom jubileuma alkalmából készült emléklapokat.

Délután a József Attila Tudományegyetem központi könyvtárának folyosóján a két egyetem jubileumi könyvkiállítását nyitotta meg Havasi Zoltán, a könyvtár igazgatója. A 16 tárlóban elhelyezett mintegy 200 kiadvány az új szovjet tudományos szakirodalom legfrissebb példányából ad válogatást, a természettudományok, orvostudomány, történelem és társadalomtudományok jubileumra készült köteteit tartalmazza. Az egy hónapig megtekinthető gazdag kiállítási anyag jelentős része a szegedi, valamint szovjet egyetemek és más tudományos intézetek kiadványcsere kapcsolatán keresztül jutott el Szegedre.

Somogyi Károlyné felvétele

A tudományos ülásszak hallgatóinak egy csoportja

A mai és a holnapi program

A szegedi egyetemek tudományos ülásszakának mai programjában délelőtt 10 órakor a Dugonics téri központi épület aulájában A. I. Fedoszejev professzor tart előadást Lenin és a szovjet tudomány fejlődése címmel. Ezt követően kerül sor a moszkvai Lomonoszov Egyetem két professzorának, A. A. Markov akadémikusnak és I. Novikov akadémikusnak szakmai jellegű előadására.

Holnap, csütörtökön délelőtt 9 órai kezdettel a bölcsészettudományi kar Ady téri épületében dr. Varga Lajos adjunktus A Nagy Októberi Szocialista Forradalom és a Magyar Szocialista Demokrata Párt címmel, dr. Mérei Gyula tanszékvezető egyetemi tanár A magyar történettudomány fejlődése

1945-től 1966-ig címmel a VII. számú tanteremben, ugyanebben az időben dr. Horuczai László adjunktus Társadalmi fejlődésünk és a családházasság néhány jelenlegi vonása címmel, dr. Imre Ottó adjunktus Lenin a szocialista gazdaság irányításáról címmel a III. számú tanteremben tart előadást. Délután 4 órai kezdettel az állam- és jogtudományi kar Lenin körüti épületében dr. Kovács István akadémikus, tanszékvezető egyetemi tanár A szocialista alkotmányfejlődés fő tendenciái címmel, a természet-tudományi kar Ady téri biológiai előadótermében dr. Horváth Imre tanszékvezető egyetemi tanár A fotoszintézis kutatások a Szovjetunióban az azok hatása a magyarországi kutatómunkára címmel tart előadást.

Nyolcvanhárommillió belvízvédelemre

Az Alsó-Tiszavidéki Vízügyi Igazgatóság területén most fejeződött be a belvízvédelmi művek őszi felülvizsgálata. Az idén 83 millió forintot költenek beruházásra és karbantartásra. Ebből az összegből eddig mintegy 60 milliót használtak fel.

Csongrád megyében több helyen végeznek korszerűsítési és fenntartási munká-

kat. Nagyszabású felújítás folyik az algyői főcsatornánál is, ahol az elavult berendezéseket újakkal cserélik fel, bővíti a vízáteresztő képességet is. Algyóval szemben, a Tisza bal partján az úgynevezett györpölési szivattyútelepet villamosították, a berendezéseket most már villamos energiával üzemeltetik.